

Súd: Okresný súd Senica
Spisová značka: 25P/26/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2623211680
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Guček
ECLI: ECLI:SK:OSSE:2024:2623211680.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Senica sudcom Mgr. Petrom Gučkom vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: C. G., nar. XX.X.XXXX, bytom ako navrhovateľka, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa rodičov: R. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom mesto R., t. č. C. G. R. a Z. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom mesto R., t. č. R., G. Y. XX, o návrhu starej matky: S. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R., J. P. X na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti takto

rozhodol:

I. Súd zveruje maloleté dieťa C. G., nar. XX.X.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti S. L., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia a je oprávnená zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok v bežných veciach, a to s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

II. Matka je povinná prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa stanovenú podľa osobitného zákona vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

III. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa stanovenú podľa osobitného zákona vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

IV. Súd styk rodičov s maloletým dieťaťom neupravuje.

V. Týmto rozsudkom sa mení rozsudok Okresného súdu Skalica č. k. 3P/52/2009-25 zo dňa 16.6.2009 v časti rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka sa návrhom doručeným súdu dňa 25.8.2023 domáha, aby súd zveril maloletú C. do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Svoj návrh odôvodnila tým, že o maloletú C. sa stará už od jej útleho detstva, trávajú spolu väčšinu času, dobre si spolu vychádzajú. Matka maloletej s nimi žila v byte tiež, avšak starostlivosť o maloletú zabezpečovala väčšinou navrhovateľka. Matka sa v tomto období snažila pomáhať, avšak často to hlavne finančne nezvládala. Asi pred rokom si matka našla priateľa pána E., odvtedy začali vážnejšie problémy. Matka začala zanedbávať výchovu a starostlivosť o deti, maloletá C. bola v tom čase v K. centre O., kam sa dostala z dôvodu nedodržiavania povinnej školskej dochádzky. Momentálne je maloletá C. navrátená do rodinného prostredia, žije v domácnosti navrhovateľky. Matka v tomto období nedokáže zabezpečovať starostlivosť o maloletú, žije v C. dome. Matka s priateľom často prespávala vonku pod stanom. Navrhovateľka je pripravená zabezpečovať starostlivosť o maloletú C.

riadne a zodpovedne, bude dohliadať aj na dodržiavanie povinnej školskej dochádzky. Navrhovateľka žije v dvojizbovom byte s druhom p. B. a ich dcérou p. B., byt je v ich osobnom vlastníctve. V byte má maloletá zabezpečené všetko, čo potrebuje, má tu vlastnú posteľ, písací stôl a iný potrebný nábytok. Maloletá C. navštevuje ZŠ Y. v R., X. ročník. Ošetrojúci lekár maloletej je H.. Y., R., zdravotný stav maloletej je dobrý.

2. Navrhovateľka na podanom návrhu trvala. Matka, otec aj kolízny opatrovník súhlasili so zverením maloletej C. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. Otec svoje stanovisko vyjadril písomne. Súd pojednával v neprítomnosti otca maloletého dieťaťa, ktorý svoju neúčasť na pojednávaní vopred ospravedlnil zo zdravotných dôvodov, pričom súhlasil s prejednaním vecí v jeho neprítomnosti.

3. Súd vykonal dokazovanie rodným listom maloletej, pripojenými spismi Okresného súdu Senica sp. zn. SI-8P/186/2017 a sp. zn. SI-9P/30/2023, správou zamestnávateľa otca, správou Mesta R., oznámeniami a správou sociálnej poisťovne, potvrdením o nemocenských dávkach, správou kolízneho opatrovníka z prešetrenia pomerov, hodnotením reedukačného centra, správou ZŠ R., lekárskymi správami, odpisom z registra trestov, vypočutím navrhovateľky a matky a zistil tento skutkový stav:

4. Z rodného listu maloletej C. súd zistil, že sa narodila dňa XX.X.XXXX matke R. B., nar. XX.XX.XXXX a otcovi Z. G., nar. XX.X.XXXX.

5. Z pripojených spisov sp. zn. SI-8P/186/2017 a sp. zn. SI-9P/30/2023 súd zistil, že vo veci osobnej starostlivosti o maloletú C. bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Skalica č. k. 3P/52/2009-25 zo dňa 16.6.2009, ktorým bola maloletá C. spolu s jej bratom maloletým Z. G. zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný povinnosťou platiť výživné vo výške 33,- eur mesačne na každé z maloletých detí; súd zároveň upravil styk otca s maloletými deťmi. Nad výchovou maloletej C. a jej súrodencov mal. Z. a mal. C. bol súdom nariadený dohľad v trvaní 12 mesiacov na základe rozsudku Okresného súdu Skalica č. k. 8P/186/2017-36 zo dňa 30.7.2018. Neodkladným opatrením Okresného súdu Skalica č. k. 9P/76/2022-16 zo dňa 30.8.2022 súd uložil rodičom maloletej C. povinnosť odovzdať maloletú do starostlivosti K. centra O. a súčasne rodičom dočasne upravil ich vyživovaciu povinnosť k maloletej. Súd nariadil neodkladné opatrenie z dôvodu, že pomery maloletej C. si vyžadovali okamžitú úpravu a zásah súdu, nakoľko maloletá zanedbávala povinnú školskú dochádzku a rodičia ani stará matka nedokázali v danom čase zvládnuť jej neprispôsobivé správanie. Následne bolo vedené konanie vo veci samej pod sp. zn. SI-9P/30/2023, v ktorom súd rozhodol, že nad maloletou C. nenariaďuje ústavnú starostlivosť.

6. Zo správy Y.-R. s.r.o. zo dňa 26.9.2023 vyplýva, že otec maloletej je ich zamestnancom od 18.9.2023, jeho pravdepodobný čistý zárobok pri plnom pracovnom výkone by činil 675,- eur, uplatnil si daňový bonus na dve maloleté deti C. G. a C. G.. Pracovná morálka menovaného je zatiaľ dobrá, absencie nevykázal.

7. Zo správy Mesta R. súd zistil, že navrhovateľka a matka maloletej nemajú evidovaný žiadny priestupok, otec maloletej sa dňa 1.8.2020 dopustil priestupku proti verejnému poriadku, ktorý bol vyriešený napomenutím.

8. Oznámením Sociálnej poisťovne zo dňa 3.10.2023 mal súd preukázané, že matka maloletej poberá invalidný dôchodok od 9.12.2010 nepretržite, za posledný rok poberala invalidný dôchodok v januári a júni 2023 vo výške 305,55 eura, od februára do mája 2023 v sume 298,20 eura a od júla 2023 poberá invalidný dôchodok v mesačnej výške 329,90 eura.

9. Zo správy Sociálnej poisťovne zo dňa 9.10.2023 mal súd preukázané, že otec maloletej nie je poberateľom dávok dôchodkového poistenia, dávok v nezamestnanosti, nemocenských dávok, dávok garančného ani úrazového poistenia. Matka maloletej poberala dávky nemocenského poistenia, bola jej vyplatená suma 11,90 eura za obdobie 02/2023, je poberateľkou invalidného dôchodku v súčasnosti vyplácaného v sume 329,90 eura mesačne.

10. Z potvrdenia Sociálnej poisťovne zo dňa 12.12.2023 súd zistil, že navrhovateľka je poberateľkou starobného dôchodku, v zmysle doloženého potvrdenia o výplate dôchodkových dávok v prvom polroku 2023 navrhovateľka poberala dôchodok vo výške 280,10 eura mesačne a od júla 2023 poberala

dôchodkové dávky v mesačnej výške 309,80 eura. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 7.12.2023 vyplýva, že od januára 2024 bude mať navrhovateľka zvýšený starobný dôchodok na 321,- eur mesačne. Z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica bolo preukázané, že navrhovateľka poberá tiež peňažný príspevok na opatrovanie, a to v sume 262,85 eura mesačne od januára do júna 2023 a od júla 2023 vo výške 426,75 eura.

11. Z odpisu z registra trestov súd zistil, že navrhovateľka nemá žiadny záznam v registri trestov.

12. Zo správy B. školy Y. 2 v R. vyplýva, že maloletá C. začala školu navštevovať od 1.9.2023 po návrate z reedukačného centra, nastúpila do 6. ročníka, je to jej siedmy rok povinnej školskej dochádzky. Všetky vymeškané hodiny má ospravedlnené, jej študijné výsledky sú slabšie. Školský poriadok dodržiava, správa sa slušne, nespôsobuje žiadne výchovné problémy. V prvý školský deň prišla s mamou a babkou, jej výsledky a dochádzku môžu sledovať cez edupage.

13. Potvrdením všeobecnej lekárky H.. L. mal súd preukázané, že navrhovateľka je zdravotne spôsobilá vychovávať maloleté dieťa. Zo správy detskej lekárky H.. Y. vyplýva, že maloletá C. chodí na vyšetrenia s babkou, býva často chorá, raz mesačne, poslednú preventívnu prehliadku mala v septembri minulého roka s výsledkom v norme. Starostlivosť zo strany babky je dobrá.

14. Zo správy kolízneho opatrovníka z prešetrenia pomerov vyplýva, že maloletá C. pochádza z partnerského vzťahu p. G. R. a p. G. Z., rodičia uzatvorili manželstvo dňa XX.X.XXXX, z ich vzťahu pochádza ešte maloletý G. Z., nar. XX.X.XXXX a maloletý G. C., nar. X.X.XXXX. Rodičia sú i naďalej manželmi, avšak nie sú v partnerskom vzťahu. Rozsudkom Okresného súdu Skalica č. k. 3P/52/2009-25 zo dňa 16.6.2009 boli maloleté deti Z. a C. zverené do osobnej starostlivosti matky. Maloletá C. bola v školskom roku 2022/2023 umiestnená v K. centre O., rozsudkom S. súdu Senica sp. značka SI-9P/30/2023-42 zo dňa 7.8.2023 bola vrátená späť do domáceho prostredia. Správanie maloletej sa v RC O. zlepšilo, maloletá si uvedomila nevhodnosť svojho správania i nevyhnutnosť rešpektovania povinnej školskej dochádzky. Od septembra 2023 maloletá opäť riadne navštevuje ZŠ Y. v R., do školy chodí riadne. Starostlivosť o maloletú C. od jej útleho detstva riadne zabezpečuje najmä stará matka, pani L.. Maloletá má k babke lepší vzťah ako k matke a v domácnosti babky je zvyknutá. Matka maloletej aktuálne žije v C. dome R., nedokáže sa riadne starať o deti z dôvodu, že voľný čas venuje svojmu aktuálnemu partnerovi, ktorý nemá na ňu dobrý vplyv. Matka s partnerom často prespáva mimo C. domu, opakovane spolu prespávali vonku v stane alebo na lavičke, často bol u tohto prítomný aj maloletý C., ktorý následne išiel stráviť noc k babke. Matka nevie riadne zabezpečiť starostlivosť o deti tiež z dôvodu, že nepracuje a peniaze, čo získa na brigáde alebo od štátu prehráva v herniach alebo ich dáva svojmu aktuálnemu partnerovi. H. C. je od návratu z reedukačného centra v domácnosti babky. Matka nijako neprispieva na starostlivosť o deti, peniaze si naopak často chodí pýtať. Aktuálne rodinné prídavky na maloletú C. poberá p. L.. Úprava starostlivosti o maloletého C. je v riešení, p. L. uvádza, že z dôvodu malého bytu si maloletého C. nemôže vziať do starostlivosti. Maloletá C. uviedla, že má babku rada, chce u nej bývať. Otec maloletej trávi veľa času v práci a momentálne žije v podnájme s maloletým Z., majiteľka domu neumožňuje otcovi bývanie ďalšieho dieťaťa v tomto dome. Maloletý Z. v minulom školskom roku ukončil povinnú školskú dochádzku, v štúdiu nepokračuje a otcovi finančne vypomáha prácou na brigádach. Otec mal v minulosti s maloletou C. konflikty, dlhodobo odmietala prítomnosť otca. Momentálne je ich vzťah lepší, avšak zverenie maloletej otcovi nie je možné, otec by z dôvodu pracovnej vyťaženia nemal na maloletú dostatok času a mohli by sa znovu zopakovať problémy s rešpektovaním školského poriadku a dochádzaním do školy, maloletá potrebuje kontrolu. Pani L. žije v dvojizbovom byte, domácnosť tvorí p. L., jej partner p. B. a ich dcéra p. B.. V domácnosti je často aj maloletý C.. V domácnosti má maloletá C. posteľ a písací stôl, p. L. nechala do bytu zapojiť internet a momentálne riešia kúpu počítača, aby sa maloletá mohla riadne pripravovať do školy. Maloletá v tomto školskom roku chodí do školy riadne, v mesiaci september bola chorá, p. L. jej absenciu ihneď telefonicky oznámila a maloletá to mala celé ospravedlnené od lekárky. Babka opakovane uviedla, že dohliadne na to, aby maloletá riadne chodila do školy. Maloletá je v domácnosti babky zvyknutá a spokojná, vzťah s babkou má dobrý, kamarátsky. Matka deti navštevuje v byte p. L.. Kolízny opatrovník súhlasil so zverením maloletej C. do starostlivosti babky, p. L..

15. Zo správy K. centra O. zo dňa 11.8.2023 mal súd preukázané, že zariadenie odporučilo návrat maloletej do domáceho prostredia. Maloletá sa počas jej pobytu v reedukačnom zariadení správala slušne, rešpektovala príkazy pedagógov. V oblasti vyučovania dosiahla dobré výsledky, je u nej viditeľná snaha o zlepšovanie. Vo výchovnej skupine patrila k neproblémovým dievčatám, vychovávateľov od

začiatku plne rešpektovala. Maloletá sa snažila získať pozitívne hodnotenie, aby sa mohla vrátiť do rodinného prostredia. Vyjadrila sa, že do reedukačného centra sa už nikdy nechce vrátiť, v plnej miere si uvedomuje dôležitosť pravidelnej školskej dochádzky. Na starú matku je emočne naviazaná, stará matka môže byť pre ňu dostatočnou autoritou v prípade, ak zvolí pri C. vhodné výchovné praktiky. Je potrebný dôslednejší výchovný prístup s pevne stanovenými pravidlami. Pri benevolentných praktikách a ponechaní C. samostatne rozhodovať je predpoklad jej opätovného zlyhávania. Potrebuje pozitívny vzor zodpovedného dospelého, usmernenia, pravidelnú komunikáciu a riešenie problémov hneď v zárodku. Pri vhodnom vedení sa pripravuje do školy s dennou pravidelnosťou. Počas celého pobytu v reedukačnom zariadení udržiavala pravidelný kontakt so starou mamou, chodila k nej na prázdninové pobyty. Reedukačný proces bol u nej ukončený, bol odporučený návrat maloletej do osobnej starostlivosti starej matky.

16. Navrhovateľka pred súdom uviedla, že trvá na návrhu, maloletú má rada, stará sa o ňu od narodenia. V starostlivosti o maloletú C. teraz nie sú žiadne problémy. C. chodí do školy riadne, po škole je s nimi doma, pomáha navrhovateľke v domácnosti. Býva často chorá, hneď ochorie. Bývajú v dvojizbovom byte, nemá vážne zdravotné problémy, maloletá má u nej vytvorené vhodné podmienky pre svoj život. Matka maloletej k nim chodí každý deň, občas príde otec, tak dvakrát do týždňa. Otec na maloletú prispeje občas, keď má nejaké peniaze, minulý mesiac jej dal 15,- eur. Matka prispieva sumou 100,- eur od septembra 2023. Na Vianoce otec maloletej nedal nič, matka jej kúpila retiazku. Navrhovateľka poberá starobný dôchodok vo výške 321,- eur, peňažný príspevok na opatrovanie vo výške 426,- eur, rodinné prídavky na maloletú C., iný príjem nemá. Výdavky sú: strava na celú domácnosť 40,- až 50,- eur denne, za byt platí dcéra 500,- eur mesačne, vitamíny 20,- eur mesačne. Výdavky na maloletú: na začiatku školského roka 200,- eur (oblečenie, obuv), obedy v škole 5,- eur (mesačne), ZRPŠ 15,- eur (polročne), pomôcky do školy, oblečenie. Styk maloletej s rodičmi nežiada upraviť, vedia sa dohodnúť.

17. Matka vo svojej výpovedi uviedla, že s návrhom súhlasí. C. býva od narodenia u starej matky, myslí si, že jej je tam dobre. Matka teraz býva v azylovom dome, na izbe sú ešte tri spolubývajúce. Nemá zabezpečené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloleté dieťa, má aj zdravotné problémy. Ku svojej matke chodí každý deň, k C. má dobrý vzťah. Do budúca by chcela bývať v podnájme, ale momentálne nemá k tomu finančné prostriedky. Nežiada upraviť styk s maloletou C., vedia sa dohodnúť. S otcom maloletej sú stále manželmi, chce sa rozvieť. Otec sa o maloletú zaujíma, chodí za ňou asi dvakrát do týždňa. Matka ďalej vypovedala, že poberá invalidný dôchodok vo výške 340,- eur, výdavky má na stravu 100,- eur, v azylovom dome platí nájom 65,10 eura, na lieky jej prispievajú aj rodičia, ak potrebuje. Na maloletú C. prispieva sumou 100,- eur, niekedy len 50,- eur, podľa toho, ako jej vyjdú peniaze. Maloletej dala darček k Vianociam. Má ešte vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom C. G., nar. X.X.XXXX a Z. G., nar. XX.X.XXXX.

18. Podľa § 26 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o rodine) ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

19. Podľa § 44 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím. Náhradnou starostlivosťou je

a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“),

b) pestúnska starostlivosť a

c) ústavná starostlivosť.

Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

20. Podľa § 45 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 6, ods. 8 zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady,

najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie. V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

21. Podľa § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

22. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

23. Podľa § 81 ods. 1 zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

24. Súd z vykonaného dokazovania vyvodil právny záver, že návrh navrhovateľky na zverenie maloletej C. do náhradnej osobnej starostlivosti je dôvodný. Súd pri skúmaní dôvodnosti návrhu prihliadol najmä na najlepší záujem maloletej a na jej citové väzby k účastníkom konania, vývinové potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia. Súd môže maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa. V záujme maloletého dieťaťa v najširšom slova zmysle je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerance a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, aby bol jeho majetok spravovaný s náležitou starostlivosťou a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

25. Na základe uvedených skutočností súd zveril maloletú C. G. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá je jej starou mamou, a to s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletej vychádzal zo správ kolízneho opatrovníka z prešetrenia pomerov, správy reedukačného zariadenia, ako aj z výpovedí účastníkov konania. Súd z vykonaného dokazovania zistil, že navrhovateľka sa fakticky stará o maloletú od jej narodenia a aj v čase, keď bola maloletá rozhodnutím súdu zverená do osobnej starostlivosti matky, maloletá bola s navrhovateľkou v pravidelnom kontakte. Matka výchovu maloletej nevládala, maloletá výrazne zanedbávala školskú dochádzku, nevhodne a vulgárne sa správala, preto bola neodkladným opatrením dočasne zverená do starostlivosti reedukačného centra. Po prepustení do domáceho prostredia maloletá býva u navrhovateľky, v jej správaní došlo k náprave, nespôsobuje výchovné problémy. Matka v súčasnosti nemá vytvorené vhodné podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o maloleté dieťa, nakoľko nemá zabezpečené adekvátne bývanie (v súčasnosti býva v azylovom dome v izbe s tromi spolubývajúcimi) ani dostatočný príjem (jediný príjem matky predstavuje invalidný dôchodok) a spôsobom svojho života nie je schopná pozitívne výchovne vplyvať na maloletú, keď podľa správ kolízneho opatrovníka matka podlieha nevhodnému vplyvu svojho súčasného priateľa, peniaze získané zo štátnych dávok a brigád mu odovzdáva alebo ich utráca v hracích automatoch a stáva sa, že s priateľom trávia noci vonku na lavičke alebo pod stanom. Takéto nezodpovedné správanie predstavuje negatívny vzor správania pre dospievajúce dieťa a v žiadnom prípade nemožno hovoriť o vhodnom prostredí pre výchovu dieťaťa. Otec sa o maloletú zaujíma, navštevuje ju v byte starej matky, došlo k náprave ich narušeného vzťahu, avšak zverenie maloletej do starostlivosti otca v súčasnosti nie je možné, nakoľko to neumožňujú jeho bytové pomery (majiteľka nehnuteľnosti prenajatej otcovi nesúhlasí s bývaním ďalšieho dieťaťa) a pracovná vyťaženosť. Otec sám subjektívne neprejavil záujem o zverenie maloletej C. do jeho starostlivosti, súhlasil s jej zverením do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že maloletá C. má u navrhovateľky zabezpečenú riadnu výchovu a starostlivosť, navrhovateľka jej poskytuje stabilné domáce prostredie, citové zázemie, pocit dôvery a bezpečia, preto je v záujme maloletej, aby bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. V minulosti dochádzalo k výchovným problémom, keď maloletá odmietala plniť povinnú školskú dochádzku, správou z reedukačného zariadenia však bolo preukázané, že reedukačný proces u maloletej bol úspešný, došlo k náprave jej správania, svoje povinnosti ohľadom povinnej školskej dochádzky si uvedomuje a je pripravená ich plniť. Rovnako aj navrhovateľka sa vyjadrila, že je pripravená dôsledne dohliadať na dochádzku maloletej do školy. Maloletá prejavila záujem o zotrvanie v domácnosti starej matky, majú spolu dobrý vzťah. Práva a oprávnené záujmy maloletého dieťaťa majú byť prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Súd má za to, že zverením maloletej C. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky bude zabezpečené právo maloletého dieťaťa na zdravý vývoj v stabilnom a bezpečnom rodinnom prostredí, bude zachovaná kontinuita v jej výchove a vzdelávaní, ktoré jej navrhovateľka dlhodobo zabezpečuje, a taktiež bude rešpektovaný aj záujem samotnej maloletej naďalej zostať v starostlivosti navrhovateľky. Súd mal preukázané, že navrhovateľka spĺňa podmienky upravené v ustanovení § 45 ods. 1 zákona o rodine, t. j. má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, pričom osobné predpoklady a spôsob jej života zaručujú, že náhradnú osobnú starostlivosť bude vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

26. Súd uvádza, že navrhovateľka je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú C. v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Má právo a povinnosť mať dieťa pri sebe, vykonávať nad ním dohľad a zabezpečovať starostlivosť o jeho výchovu, zdravie, vzdelávanie, výživu a všestranný vývoj. Navrhovateľka má právo zastupovať maloletú C. a spravovať jej majetok len v bežných veciach súvisiacich s osobnou starostlivosťou o maloleté dieťa (prijímanie výživného, dôchodkov, dávok a pod.). Majetok maloletej v určenom rozsahu je povinná spravovať s náležitou starostlivosťou, prijaté výživné, dávky či dôchodky, ako aj výnosy z ich majetku použiť výlučne na uspokojovanie potrieb maloletého dieťaťa. Pri výkone správy majetku na seba nesmie brať neprimerané majetkové riziká, t. j. ohrozovať uchovanie hodnôt či vykonávať pri správe majetku maloletého dieťaťa činnosť, pri ktorej je vysoká pravdepodobnosť straty, a pod. Rodičia maloletej C. budú vykonávať práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria navrhovateľke. Súd poukazuje na ustanovenie § 45 ods. 9 zákona o rodine, podľa ktorého je povinnosťou súdu najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotiť výkon náhradnej osobnej starostlivosti a prípadne zvážiť obnovenie riadnej rodičovskej starostlivosti. Súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti výchovné usmernenia vyplývajúce z hodnotiacej správy reedukačného centra, v ktorom bola maloletá dočasne umiestnená. Je dôležité, aby bola navrhovateľka pre maloletú oporou, stanovila pevné pravidlá a dôsledne dbala na ich dodržiavanie, najmä čo sa týka prípravy do školy, kontroly školskej dochádzky a zabezpečenia dostatočne dlhého nočného odpočinku. Pri maloletej je potrebný dôslednejší výchovný prístup, benevolentné praktiky by mohli viesť k opätovnému zlyhaniu a návratu k záhaľčivému spôsobu života.

27. Súd v súlade s ustanovením § 81 ods. 1 zákona o rodine rozhodol aj o úprave vyživovacej povinnosti rodičov k maloletej C.. Pri rozhodovaní o výživnom súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného (t.j. v danom prípade maloletého dieťaťa), ktoré môžu byť rôzne, sú závislé predovšetkým od zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, nadania dieťaťa, spôsobu jeho prípravy na budúce povolanie a jeho uplatnenia v spoločenskom živote. Pod odôvodnenými potrebami oprávneného je nutné rozumieť základné potreby, ktorými sú strava, ošatenie, hygiena, pomerná časť nákladov za bývanie, poplatky za lekársku starostlivosť, lieky, ako aj školské a mimoškolské aktivity, šport, kultúru. Výraznou mierou sú potreby maloletého dieťaťa bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi povinného, teda rodičov, na ktoré súd pri rozhodovaní o výživnom tiež prihliada. Povinnosťou rodičov, bez ohľadu na to, či s deťmi žijú v spoločnej domácnosti, je venovať úsilie zabezpečovaniu výživy svojich detí, ktoré ešte nie sú schopné samé sa živiť a sú odkázané v plnej miere na svojich rodičov. Možnosti a schopnosti povinného sú dané jeho vzdelaním, povolaním, praxou, zdravotným stavom, celkovými majetkovými pomermi.

28. Súd vykonaným dokazovaním zistil, že matka má v príjme len z invalidného dôchodku, v súčasnosti vyplácaného v sume 329,90 eura mesačne. Otec je zamestnaný, v čase zisťovania jeho zárobkových pomerov ešte nebolo možné zistiť jeho priemerný príjem pre krátkosť trvania pracovného pomeru, bol oboznámený len pravdepodobný čistý zárobok, ktorý by mal činiť pri plnom pracovnom výkone 675,- eur mesačne. Výdavky otca na nájomné bývanie a ďalšie náklady súd nemal preukázané. Okrem maloletej C. rodičia majú ďalšie dve vyživovacie povinnosti k maloletým deťom. Vzhľadom na nízke príjmy rodičov a počet ich vyživovacích povinností súd určil matke aj otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej C. sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, t. j. aktuálne vo výške 36,83 eura (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov), ktorú sú povinní platiť do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Takto určené výživné predstavuje zákonné minimum, ktorým je povinný každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery plniť svoju vyživovaciu povinnosť. V zmysle § 44 zákona č. 161/2015 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) sú rozsudky o výživnom vykonateľné doručením.

29. Styk rodičov s maloletou súd neupravil, pri tomto závere súd vychádzal najmä z vyjadrenia navrhovateľky, že sa s rodičmi vie dohodnúť na ich styku s maloletou, ako aj zo zistenia, že doposiaľ sa styk rodičov s dieťaťom bez problémov pravidelne realizoval.

30. Zároveň súd týmto rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Skalica č. k. 3P/52/2009-25 zo dňa 16.6.2009 v časti úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, a to jednak v časti zverenia maloletého dieťaťa ako aj v časti vyživovacej povinnosti.

31. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko neboli naplnené podmienky, v zmysle ktorých by podľa CMP bolo možné účastníkovi trovy konania priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie zo strany navrhovateľky, matky a kolízneho opatrovníka, pretože sa títo účastníci vzdali práva podať odvolanie po jeho vyhlásení v zmysle § 368 CSP.

Proti tomuto rozsudku má právo podať odvolanie otec maloletého dieťaťa v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).